

2024-09-13

Jämställdhetsmyndigheten

info@jamstalldhetsmyndigheten.se

Diarienummer: ALLM 2024:203

Kulturdepartementet

ku.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till ku.md@regeringskansliet.se

Diarienummer Ku2024/00602

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR PÅ BETÄNKANDET: ANSVAR OCH OBEROENDE – PUBLIC SERVICE I OROLIGA TIDER (SOU 2024:34)

Sammanfattning

Jämställdhetsmyndigheten har ombetts yttra sig över ovanstående betänkande. Yttrandet är avgränsat till de frågor som rör myndighetens verksamhetsområde. Jämställdhetsmyndigheten motsätter sig förslaget i 8.4.7 att avskaffa villkoret om att programverksamheten som helhet ska bedrivas utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv.

Jämställdhet måste synliggöras, prioriteras och resursättas

Jämställdhetsmyndigheten anser att det är oroande om jämställdhet och mångfald stryks som villkor för programverksamheten. Regeringens och riksdagens jämställdhetspolitiska mål inkluderar även mediasektorn. Forsknings och beprövad erfarenhet visar att demokratibestämmelsen inte räcker som styrdokument. Att stryka skrivningar om jämställdhet innebär en överhängande risk att public service prioriterar ner jämställdhet eller att frågan helt enkelt tappas bort (Jämställdhetsmyndigheten 2024, Jämställdhetsmyndigheten 2021).

Målet för jämställdhetspolitiken i Sverige är att kvinnor och män ska ha samma möjlighet att forma samhället och sina egna liv. Delmålet om en jämn fördelning av makt och inflytande innebär att alla kvinnor och män, inklusive flickor och pojkar, ska kunna vara aktiva medborgare och forma villkoren för beslutsfattande. Målet omfattar möjligheterna att kunna påverka vilka frågor som hamnar på dagordningen och som formar våra föreställningar, tankar och idéer om oss själva och om samhället, bland annat inom medierna (Skr 2016/17:10).

Medier är med andra ord en viktig faktor för synen på kvinnor och män, och vilket värde personers prestationer, erfarenheter och kunskap tillskrivs utifrån kön. Forskning visar att kvinnor fortfarande är underrepresenterade i såväl medieföretagens ledningsgrupper som i nyhetsinnehåll, vilket innebär att kvinnors röster och speglingsmöjligheter begränsas (Edström & Jacobsson 2020).

Public service-företagen har kommit långt vad gäller att producera ett jämställt innehåll (Edström & Jacobsson 2020). Jämställdhetsmyndighetens uppföljningar och uppdrag att stödja arbetet med jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter visar att det krävs ett systematiskt och långsiktigt arbete mot tydliga mål för att främja jämställdhet på alla nivåer. När uppdrag om jämställdhetsintegrering försvinner från myndigheters regleringsbrev får det konsekvenser för hur arbetet prioriteras,

resurssätts och hur återrapporteringen görs (Jämställdhetsmyndigheten 2024; Jämställdhetsmyndigheten 2021). För att upprätthålla en hög grad av jämställdhet är det därför viktigt att villkoret om att programverksamheten som helhet ska bedrivas utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv kvarstår.

Förtydliga villkoren för redovisning

Jämställdhetsmyndighetens uppfattning är dock att nuvarande villkor för public service-företagen går att förtydliga på ett sätt som underlättar redovisningen och därigenom även granskningsnämndens uppföljning om hur väl villkoren uppfyllts. Många redaktioner använder idag moderna AI-lösningar för att granska och analysera sitt innehåll, vilket också torde underlätta redovisning (Edström & Jacobsson 2021).

Jämställdhet är ett politiskt mål och en central del av demokratin. Enligt forskning bör man tolka demokratisk styrning som strategier och stöd för att driva förändringsarbete, snarare än detaljstyrning och övervakning (GEM 2020; Jämställdhetsmyndigheten 2022).

Förslaget motverkar jämställdhetspolitiken och internationella åtaganden

Sverige och övriga världen står inför stora utmaningar kopplat till demokrati och jämställdhet, vilket också rubriken på betänkandet indikerar. I orostider är det klokt att hålla fast vid ett långsiktigt jämställdhetsarbete för att inte de framsteg som uppnåtts på området ska gå förlorade (Jämställdhetsmyndigheten 2024).

Sverige var ett av de 189 länder som 1995 antog Pekingplattformen, den globala handlingsplanen för jämställdhet. Ett av plattformens tolv områden är ”kvinnor och medier”. Sverige har bland annat åtagit sig att arbeta för ökad jämställdhet i såväl medieorganisationer som medieinnehåll.

Att stryka krav på jämställdhet och mångfald som villkor för programverksamheten och i redovisningsplikten för public service-företagen motverkar regeringens jämställdhetspolitik. Sverige riskerar dessutom att inte leva upp till sina åtaganden i Pekingplattformen och att tappa i anseende som ett föregångsland för jämställdhet.

För Jämställdhetsmyndigheten

Lena Ag
Generaldirektör

Christina Alnevall
Utredare

Josefine Jacobsson
Utredare

I ärendets slutliga handläggning har enhetschef Line Säll och chefsjuristen Anna Tingbäck deltagit.

Referenslista

The Beijing Declaration and Platform for Action [PFA_E_Final_WEB.pdf \(unwomen.org\)](#) [2024-06-26]

Edström & Jacobsson (2021). *Räkna med kvinnor 2020*. Global Media Monitoring Project 2020. Nationell rapport Sverige. Göteborgs universitet

GEM (2020). *Comparing Gender and Media Equality Across the Globe A Cross-National Study of the Qualities, Causes, and Consequences of Gender Equality in and through the News Media*. Monika Djerf-Pierre & Maria Edström (Eds.). Nordicom

Jämställdhetsmyndigheten (2024). *Jämställdhetsarbetet tappar styrfart*. Resultatrapporten 2024:10

Jämställdhetsmyndigheten (2024). *Jämställdhetsintegrering i myndigheter (JiM) 2024*. Delredovisning (4:5) av Jämställdhetsmyndighetens uppdrag att stödja arbetet med jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter 2020–2025

Jämställdhetsmyndigheten (2022). *Bättre styrning för bättre resultat*. Resultat av åtgärder för ökad jämställdhet

Jämställdhetsmyndigheten (2021). *Ett sekel av rösträtt och valbarhet*. En uppföljning av det jämställdhetspolitiska delmålet en jämn fördelning av makt och inflytande

Macharia, Sarah (2020). GMMP Global Report. Global Media Monitoring Project. Canada: WACC

Regeringen (2016). Regeringens skrivelse 2016/17:10: *Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid*

SVT (2021). SVT Sport bidrar till handbok om jämställd sportbevakning (webbartikel) [SVT Sport bidrar till handbok om jämställd sportbevakning - SVT Om oss](#) [2024-06-26]